

Donderdag

den 22 Januarij.

FRANKFORT, den 18^{den} Januarij.

Een handelsbericht uit Konstantinopel, van den 18^{den} December, behelst het volgende: — « De Pruisische minister *von Canitz* heeft den reis-effendi mede uitgenodigd om Turksche commissarissen naar Poros te zenden, ten einde over de pacificatie van Griekenland te onderhandelen. Hij had tevens den gezant van eene andere mogendheid overgehaald, om te gelijktijd daartoe eenen voorslag te overhandigen. Dan het was vruchteloos: de reis-effendi gedroeg zich aan de antwoorden, welke hij den Nederlandschen gezant reeds had medegedeeld. Men bemerkt intusschen, dat de Europische staatsgezanten met meer oplettendheid dan ooit behandeld worden. — Eenig opzien baren de onderhandelingen over een handelstraktaat met den Noord-Amerikaanschen agent *O'Neil*, die bij zijne aankomst met groote onderscheiding is ontvangen geworden. Te Pera gelooven velen, dat Engeland zulks niet zonder ijverzucht zal aanzien.

— Het dagblad van Rome behelst de volgende berichten uit Corsica, van den 9^{den} December: — « Het Grieksche leger van 10,000 man, onder bevel van den generaal *Ypsilanti*, hetwelk vroeger in Attica stond, bevindt zich in dezen oogenblik te Salona; doch zal van daar opbreken, om zich met het korps van den generaal *Church* te vereenigen. Deze vereenigde troepen, die dan ongeveer 20,000 man sterk zouden zijn, hebben bevel om in Epirus te ageren.

— De Courant van Odessa behelst een officieel bericht, dat de admiraal *Greigh* last heeft om den Bosphorus in staat van blokada te verklaren.

BRUSSEL, den 18^{den} Januarij.

In het afgelopen jaar weigerde de heer baron *van Loë*, van Micer, het *maximum* van den impost op het gemaal, bij een ministerieel besluit op f 2-80 bepaald, te betalen, uit hoofde, volgens de wetten van 12 Julij 1821 en 21 Augustus 1822, het bedrag niet hooger dan f 1-40 kon zijn. De zaak werd voor het vrederegert van Galoppe gebragt en hetzelfde besliste, dat de baron *van Loë* niet ontvankelijk was, vermits, ofschoon wel is waar bij de wet het *maximum* op f 1-40 was bepaald, dit echter bij eene ordonnantie anders was geregeld. Die uitspraak verwonderde iedereen. De baron *van Loë* meende dan ook daarin niet te kunnen berusten, maar beriep zich op de regtbank van eersten aanleg te Maastricht. Deze vernietigde het vonnis van het vrederegert, uit hoofde hetzelfde niet bevoegd was om over de zaak uitspraak te doen. Overigens besliste de regtbank van Maastricht niets omtrent de wettig- of onwettigheid der verhooging van den aanslag voor de belasting op het gemaal.

Het gemeente-bestuur van Galoppe heeft van het vonnis der regtbank van Maastricht geappelleerd, en het hooge geregtshof van Luik zal nu daarover moeten oordeelen, indien middelerwijl de zaak niet bij een conflict administratief wordt verklaard.

— Het hooge geregtshof te Brussel heeft, in appél, uitspraak gedaan in de zaak van de heeren *L. L. Jottrand*, oud vier en twintig jaar, advocaat te Brussel, *P. F. Claes*, oud drie en twintig jaar, advocaat te Leuven, en *J. J. J. Coché-Mommens*, oud acht en twintig jaar, drukker en uitgever van het dagblad den *Courrier des Pays-Bas*, die door de regtbank van eersten aanleg te Brussel tot gevangenisstraf veroordeeld zijn, wegens twee artikels in gemeld dagblad, die honend voor zijne excellentie den minister van justitie beschouwd zijn. Het hooge geregtshof heeft de beginselen der regtbank van eersten aanleg bevestigd en verstaan, dat de bepaling van art. 222 van het strafwethoek niet alleen toepasselijk is op gesprokene, maar ook op geschrevene woorden, en dat de hoon bij geschrifte, wel verre van minder berispelijk te zijn dan de hoon bij monde, in zeker opzigt nog van eenen ergeren aard is, vermits het eerste geval meer bedaardheid en nadenken vooronderstelt, en hoon bij geschrifte, en vooral die door middel der drukpers verspreid wordt, meer openbaar is en duurzamer sporen nalaat.

Ten aanzien van de toepassing der straf echter, heeft het hooge geregtshof, wat betreft de advocaten *Jottrand* en *Claes*, hunne jongheid en weinige ervaring in aanmerking genomen, alsmede dat het de eerste maal is dat zij vervolgd worden, hetwelk het geval niet is met den drukker en uitgever van den *Courrier*, die reeds meer dan eens door het hof, wegens misdrijven door middel der drukpers, is veroordeeld geworden.

Dienvolgens heeft het hof de gevangenisstraf van den advocaat *Jottrand* van acht maanden verminderd op vier maanden, die van den advocaat *Claes* van een jaar op zes maanden, en die van den heer *Coché-Mommens* op zes maanden gelaten.

— Het dagblad van Antwerpen antwoordt op de beschuldiging van den *Catholique* van Gend, als of men te Antwerpen van wege het bijbelgenootschap aan elken behoeftigen, die protestantsch zou willen worden, vier gulden in de week zou beloven, — dat bij een opzettelijk onderzoek is gebleken, dat de *Catholique* niet alleen een leugen, maar ook eens ongerijmdheid heelt verteld.

Van den 19^{den} Januarij.

Hoewel het getal der alhier zich bevindende leden van de Staten-Generaal niet groot is, zoo is het toch te voorzien, dat de Tweede Kamer morgen middag hare werkzaamheden zal kunnen hervatten.

Gedurende de afwezigheid of stilstand der werkzaamheden van de Kamers, heeft men op vele plaatsen verzoekschriften, aan de Staten-Generaal gericht, onderteekend. Dezelve zullen voor en na reeds in de eerste zitting van de Tweede Kamer ter tafel komen. Dezelve hebben ten onderwerp zoo wel de onderscheidene belastingen en accijnsen, als het gemaal, het geslagt, het binnenlandsch gedistilleerd, bier en azijn, als de voorgedragene wet omtrent de beteugeling van de loshandigheid der drukpers; de invoering der grondwettige regterlijke instellingen; het herstellen van de regspleging met gezworenen; de intrekking der besluiten en maatregelen wegens het openbare onderwijs, welke men beschouwt niet in den geest en in de bedoeling der grondwet te liggen, de vrijlating van alle degenen, welke uit kracht der uitzonderingswetten zich in de gevangenis bevinden, en andere punten van algemeen belang.

Alle deze onderwerpen staan in een naauw verband met de aanhangige ontwerpen van wetten; omtrent eene en andere heeft men derhalve belangrijke discussien te wachten.

Wat betreft de invoering der regterlijke instellingen, naar aanleiding der daaromtrent reeds bestaande wet, gelooft men vrij algemeen, dat dezelve nog in den loop van 1829, of uiterlijk met den aanvang van het jaar 1830, zal plaats hebben.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

— De zitting welke tegen heden bepaald was, heeft door het ontoereikende getal leden, zijnde er 52 leden aanwezig, geen plaats kunnen vinden. Dezelve is verschoven tot Woensdag aanstaanden ten een ure.

GEND den 19^{den} Januarij.

Voor het hof van assises dezer provincie staan tegenwoordig teregt twee ambtenaren van het postkantoor, die beschuldigd worden, zich op eene slinksche wijze met brievenporten te hebben verrijkt.

— De *Catholique* heeft dezer dagen gemeld, dat op zijn kantoor ter lezing ligt een verzoekschrift tegen het *Monopolie* van het onderwijs. Het *Journal* dezer stad meldt daaromtrent heden het volgende: — « Men verzekert ons, dat het welgelukken van dit verzoekschrift aan twee deftige ingezetenen dezer stad was toevertrouwd, van welke de een in naauwe betrekkingen met de katholieke partij stond en de ander gematigd liberaal gevoelens aankleefde, en dat beide heeren te zamen op reis gegaan zijnde, om de zaak te bevorderen en stemmen te winnen, tusschen hen een klein geschil over het *Monopolie* ontstond. De katholieke, die nu en dan driftig werd, voerde eene mistieke taal, waarvan de ander weinig begreep, en liet in zijnen ijver zich eenige woorden over den voormaligen invloed der geestelijkheid ontvallen, en over de noodzakelijkheid, dat deze het toezigt over alle scholen weder kreeg. De liberaal, een opregt voorstander van de vrijheid van onderwijs zijnde, maakte eenige tegenwerpingen. De ijveraar voor de kerk werd boos: wat! zeide hij tot den filosoof, denkt gij, dat wij, bij het vragen van eene geheel volledige vrijheid voor het onderwijs, zonder de minste beperking, meenen af te zien van den verheven last, ons door onzen goddelijken wetgever opgedragen! — Wat wilt ge daarmee zeggen? — Dat hij niet aan de Regeringen, maar aan de Apostelen gezegd heeft: *ite, docet omnes gentes.* (gaat heen en onderwijst alle volken). — Zoo, dan beklagt gij u niet zoo zeer over het *Monopolie*, als wel over de handen waarin het zich bevindt: — Dat zeg ik niet. — Zoo gij dat niet zegt, zeg ik u, dat gij ons bedriegt; dat wij uw speelbal niet wilen zijn, en dat wij, schoon wij het *Monopolie* laken, nog liever dat van de regering, dan het uwe hebben. Ga onderteekeningen zoeken, waar gij wilt, die van mijne vrienden en mij zult gij niet hebben. — Deze bijzonderheid is ons van goeder hand medegedeeld.

Van den 20sten Januarij.

De *Catholique* meldt leden, dat de verzoekschriften, welke bij den *Courrier des Pays-Bas* en den *Belge* ter teekening liggen, vol onder-teekenaren komen, onder welke men de heeren *Vilain XIII*, *Frederic de Secus*, *de Ribiano de Borsbeek*, *Deman d'Hobruge*, *Michiels de Heijn* en anderen onderscheidt. — En op het kantoor van den *Catholique* verdringt men zich om het verzoekschrift tegen het *Monopolie* van het onderwijs te teekenen. Het succes, zegt hij, gaat onze verwachting te boven. Wij hopen morgen avond honderd onderteekeningen te hebben. Verscheidene der eerste familien van Gend hebben geteekend.

AMSTERDAM, den 19^{den} Januarij.

Heden morgen werd het stoffelijk overschot van onzen achtingswaardigen stadgenoot, den bij velen om zijne deugd en rechtschapenheid beminnden dichter *Barend Klijn*, op eene doelmatig plegtige wijze, in de oude luthersche kerk ter aarde besteld. Een aantal vrienden en vereerders van dezen braven man, in genoemde kerk bijeen vergaderd, volgden zijne lijkaar. Aan het graf genaderd zijnde, sprak de Wel Eerwaarde Heer *Koff*, evangelisch luthersch predikant, in eenvoudige schoone bewoordingen over den dierbaren afgestorvenen; waarna de dichter *Warnsinck* eenige treffende dichtregelen ter vereering van de nagedachtenis zijns vriends, gevoelvol, reciteerde, gevolgd door eene uit het hart gevloeide ontboezeming van den heer *Trieper*. De betreurde overledene behoorde tot die weinigen, wier edel en beminnelijk karakter en loffelijke levenswandel der maatschappij ten sieraad verstreken en hunne vrienden en bekenden tot gezette navolging aansporen.

B.

ARNHEM, den 20sten Januarij.

Gisteren voormiddag heeft zich het ijs in de Waal bij Hulluizen mede vastgezet.

Mengelwerk.

VRIJHEID DER DRUKPERS.

Schoon de Vrijheid der Drukkers tot eene constitutie behoort, is zij daarom niet tegen alle aanranding en onderdrukking beveiligd, gelijk de constitutie in 't algemeen op zich zelve geen zekeren waarborg verschaft tegen inbreuken op 's volks regten en belangen. Hoe zwak is eene papieren grondwet tegen het zwaard van een despoot, of de verkrachtelingen en geweldendrij der overheersching, wanneer eens een zoodanige geest bij het gouvernement zich begint te verheffen. Als het geweld komt, is het regt uit. Alleen kan eene constitutie op den duur van kracht zijn, indien ook het volk bestendig waakzaam en in eene welbestuurde geestdrift voor zijne vrijheid, en de handhaving der grondwettige instellingen gehouden wordt; tegen de eerste beginselen en voortgangen van willekeurige aanslagen, die naar een wetteloos oppergezag leiden, op zijne hoede is, en niet ophoudt telkens met nadruk en achtbaarheid zijne stem te laten hooren, om verkeerde maatregelen openlijk af te keuren, en verdochte handlangers van het despotiek gezag openlijk ten toon te stellen of terug te roepen tot de bezworen staatsregeling, als het heilig contract tusschen het volk en zijne bestuurders. En voor dat alles is de vrijheid der drukpers een noodzakelijk of wel het eenigste middel. Sedert derzelve uitvinding is het den despoten wel niet onmogelijk, maar toch veel moeilijker gemaakt, om hun stelsel van tirannij voort te zetten en vol te houden. Van hier, dat allen, die het op het verkrachten van de constitutie, en op den roof van 's volks regten en goederen toelagen, doorgaans beginnen met de vrijheid der drukpers te onderdrukken. Alle werkers der ongerechtigheid schuwen het licht, en bijzonderlijk zoodanige staatslieden, die eene fabriek van slaafsche ketenen voor vrije burgers willen oprigten. Eerst moet het volk verblind en de volkstem tot zwijgen gebracht worden; gelukt dit, dan krijgen zij ligt de handen ruim, om in de duisternis met 's lands schatkist en aangelegenheden naar willekeur om te springen en zich ongehinderd de geheele magt, het volstrekte meesterschap over goederen en personen toe te eigenen. In het land der blinden is éénoog Koning, hoewel zulk een Koning eigenlijk geene waardigheid bezit, geene andere waardigheid althans, dan die op domheid en dom geweld rust. Zulk een éénoogig Koning moge daarin zijne glorie stellen, het is geen andere glorie, dan die van een onderwetschen opgeblazen schoolvos, wanneer hij met de plak in hand zijne sidderende schoolkinderen aanziet, die voor over gebukt het A B C zitten te leeren. Even eens als deze zich de bullepees en de plak niet wil laten ontwringen, omdat zijne voornaamste verdienste en roem bestaan in daarmede te manoeuvreren, vreezende, dat zijn klein kindervolkje zonder dezelve voor hem het ontzag zal verliezen; waarom hij van geene verbeteringen in de leiding en het onderwijs der jeugd wil hooren; — zoo ook houdt de Koning in het land der blinden de teisterende geeseloede met beide handen vast, om daarmede een ieder, die de oogen begint te openen, terstond weder blind te slaan. Niets is uit dien hoofde bij despotieke regeringen hatelijker, zoo het regeringen genoemd kunnen worden, dan de

vrijheid der drukpers, die bekwame operateur van gebrekkige gezigt, zoo dat velen, die als blind waren, door hare bewerking ziende worden, geheel tegen het belang der overheerschende geweldenaars en derzelve ministers. Zij wenschen ongetwijfeld in hun hart, dat dit alomvermogen verlichtings- en beschavings-werktuig nimmer wate uitgedonden; nimmer zouden dan zoo velen zoo klaar ontdekt hebben, dat hunne Koningen slechts één oog en zulke bloedige geeseloeden in de hand hadden. De oude monniken noemden de boekdrukkunst eene uitvinding van den duivel, omdat zij voorzagen hoe hunne kostwinning van afschrijven daarmede verloren zoude gaan, en zij onmogelijk de wijsheid en wetenschappen binnen hunne kloostermuren langer besloten zouden kunnen houden. Niet minder zullen geestelijke en politieke dwingelanden dezelve voor eene duivels-kunstenarij houden, schoon dan toch die oude vorst der duisternis zich zelve daarmede eene lelijke kool gestoofd heeft, werkende tegen zijn eigen rijk van verblinding.

Hoe het zij: de drukpers is eenmaal nu reeds eeuwen lang aan den gang. Haar geheel weder te doen stil staan, zal wel eene onmogelijkheid zijn. Dit willen de geweldrijvers ook niet; maar nu dezelve zoodanig beperken, dat zij niet anders zich bewegen kan, dan ten behoeve van den eigendunkelijken alleenheerscher of van de anticonstitutionele partij. Om de nog bestaande vrijheid der drukpers te vernietigen, beginnen de gezagvoerders eerst met gedurig over hare losbandigheid en schandelijke misbruiken te klagen, te spreken van ongemasureerde uitdrukkingen, en dergelijke oude loopjes te gebruiken, om daarna door geweldiger middelen haar van kracht en leven te berooven. Dit is doorgaans het voorspel van de omverwerping van den constitutionelen regeringsvorm of van de invoering van een volstrekt onafhankelijk oppergezag, dat aan geene wetten gebonden is.

Geen wonder dan, dat een verlicht en beschaafd volk, genoeg tot meerderjarigheid gekomen, om niet langer onder voogdij te staan, als onmondige kinderen, den hoogsten prijs stelt op het genot eener vrije drukpers, ook ten aanzien van het algemeen bestuur zijner zaken. Geen wonder, dat het op de onschendbaarheid van deze vrijheid ten uiterste jaloersch is, vooral nadat dit dierbaar voorregt hetzelfde in de aangenomen grondwet uitdrukkelijk en plegtig is toegezegd. Geen wonder ook, dat het spoedig zich ongerust maakt, zoodra zich eenige teekenen — al zijn het slechts schijnbare teekenen — van inbreuk op de vrijheid der drukpers beginnen te vertoonen, daar met het verlies van deze vrijheid de publieke geest welhaast wordt uitgedoofd, en het eenigste middel, buiten een openbaren opstand, tegen de inkruijselen van overheerschend geweld verloren gaat.

Tot eene zoodanige ongerustheid schijnen thans de vervolgingen, die men in *Brabant* tegen schrijvers en drukkers zoo bij herhaling in het werk stelt, veel aanleiding te geven; te meer, daar de personen, voor dat zij verhoord zijn, nog veel meer voor dat hunne schuld bewezen is, zoo maar dadelijk in gevangenen-hokken gesmeten worden. Al is het, dat men den eenen of anderen minister te na was gekomen, veel grootmoediger en ook staatkundiger zou deze handelen, wanneer hij als ongemeerd de zaak liet passeren, dan dat hij terstond met zoo veel geweld zijne beleediger vervolgde, en de algemeene vrees opwekte, dat het volk in eene van zijne teederste en dierbaarste voorregten wierd aangetast. De beroemde hoogleeraar en even beroemde vaderlandsche staatsman, de onsterfelijke *KEMPER*, heeft eenen tijd gehad, dat zijn gedrag in openbare dagbladen vinnig gegispt en geheeld wierd, dat waarlijk veel te grof ging, zoo dat zijne medeleden in de Staten-Generaal openlijke strafdoening of satisfactie wilden gevorderd hebben; maar de edele man antwoordde, dat hij liever zich eenige lasteringen wilde getroosten, dan dat zijne taal eenige, zelfs schijnbare inbreuk op de vrijheid der drukpers gemaakt zoude worden. Na deze edelmoedige verklaring zwegen welhaast zijne beklagers, en hij is van zelf volkomen geregtvaardigd geworden. De vrienden van *SOCRATES* kwamen bij hem in de gevangenis, vragende of hij zich dan tegen zijne vijanden niet wilde te weer stellen, brengende hem zelfs welgeschreven verdedigingschriften: « zij zijn zeer schoon (antwoordde de edele wijsgeer) maar voor mij, die een oud man ben, voegen zij niet. De beste verdediging, die ik maken kan, is, dat ik in mijn geheele leven niemand heb willen verongelijken.» Zoo handelt een waarlijk groot man, die, gerust op zijne onschuld en goede bedoelingen, zijne daden voor zich laat spreken, zonder zich veel over de woelingen zijner haters te ontrusten; zulke verheven voorbeelden behoorden de ministers, als zij het inderdaad wel meenen, na te volgen, schoon hunne handelingen somtijds verkeerd beoordeeld mogten worden. Maar daartoe behoort ook eene grootheid van ziel, die juist alle ministers niet bezitten.

Maar wij voor ons hebben tot nog toe weinig vrees, dat de vrijheid der drukpers gevaar zal loopen, zoo lang onze *WILLEM I* leeft. Deze heeft te veel bliken gegeven van zijne getrouwe handhaving van het bezworen staatsverbond, is te gelukkig in de liefde van een verlicht en vrij volk, en daardoor te veel de roem geworden van alle gekroonde hoofden, dan dat hij immer zou toelaten, dat hij en zijn volk van die

waarde beroofd wierden, door de scliending van eene der heiligste constitutionele wetten, — de vrijheid der drukpers. Eerder verwachten wij nog den val van staatsdienaars, die zich aan haar zouden willen vergripen.

Wij vertrouwen mede, dat in de tegenwoordige groote crisis, onder de leden der Staten-Vergadering, het niet zal ontbreken aan mannen, die, als waardige vertegenwoordigers van een vrij en constitutioneel volk, moedig hunne stemmen verheffen tegen wetten en bepalingen, die ter vernietiging strekken van het dierbare geschenk des Hemels, om menschen, volken en vorsten te verlichten, te veredelen en te behouden!!

UITTREKSEL UIT DE ADVERSARIA VAN U.

Argus No. 18. Wij herinneren ons, eens in den *ci-devant Apollo*, (een weekblad, waaraan de redakteur van den *Argus* medewerkte) te hebben gelezen, dat het zeer onkiesch van den heer *LOOSJES* was, aanprijzende recensien van zijne eigene werken in den *Letterbode*, die bij gemelden heer gedrukt wordt, te plaatsen. Als een staaltje van *consequentie*, zie men dan nu dit nummer van den *Argus* eens in; het begint met eene loftrumpet op *J. WAP'S Réponse aux hommes égarés etc.*, en wordt gevolgd door eenen brief van dienzelfden *WAP*, aan de redactie van den *Argus*, en dus aan zich zelven, waarin hij, *WAP*, zijne eigen *Apologie* maakt. — Dat mag nu inderdaad *Extract van driemaal overgehaalde kiesheid* heeten; een tinctuur, dat, zoo als aan het Nederlandsch publiek, dat den *Argus* leest, (en dus slechts aan een klein gedeelte) bekend is, met goed gevolg in den winkel van de heeren *CONTZE* en *OVERHOEK*, te *Rottardam*, wordt gedebiteerd.

— *Recensien* waren voormaals onpartijdige beschouwingen van het eene of ander werk, door mannen van studie en ondervinding geschreven. Wat zijn het meestal nu? *Lofredenen* op ons zelve en onze vrienden; *smaadredenen* op hen, die ons in den weg staan, of anders denken dan wij. — Wij vinden daarvan bijna in ieder nummer van den *Mercurius* en van den *Argus* proeven; de eerste heeft eerst tot vervelens toe gezanikt (*sit venia verbo*) over *YNTEMA* en zijne *Mulleriana*, en dit niets betekenend boekje tot eene geschikte gelegenheid aangegrepen, om *YNTEMA* duchtig te havenen. Vervolgens recenseert men daarin de werken van eenen heer die een van de voornaamste arbeiders aan dat blad is, en de *Réponse* van den *VERDIENSTELYKEN WAP*, die eens, even als de beide redacteuren van den *Mercurius*, niet vreemd aan den *Apollo* was. De *Argus* nu is niet ondankbaar; hij vergeet niet, dat, als de eene hand de andere wast, beiden schoon worden, en verzuimt alzoo ook niet om loffelijk en in het breede des heeren v. L. werken aan te prijzen, en den heer *VAN LOGCHEM* tot eene wrijfsaal zijner schimp-scheuten te gebruiken. Al heerscht juist in het laatste altijd niet even veel goede trouw, men moet bij lieden van dien stempel zoo naauw niet toezien; buitendien zal het den heer *VAN LOGCHEM*, als *mensch*, zeker bij het nageslacht vereeren, dat hij door *WAP* en consorten is verguisd. Hoe zeer onze boven geuite redenering ook op den *Argus* toepasselijk is, hebben wij hier voer uit zijn No. 18 reeds duidelijk aangetoond, en kan ook uit het volgende blijken.

Eigen lof stinkt. Om deze reden zal er gewisselijk zulk een vreeselijk onaangename reuk zijn, aan zekere aanprijzende recensie, van de *ministeriele Voetpredikatie* van *WAP*, te vinden in den *Argus* No. 18, kolom 1: en volgende. Dat geschrift is even curieus om te lezen, als de *Réponse* zelve; men spreekt daarin zelfs van *vreesachtig* en *angstvullig terug denken* aan den tijd van *vrijheid, gelijkheid en broederschap*. Zoude zulks welligt met Zijne Excellentie den heer minister het geval zijn? Wijders lezen wij daarin, dat de schrijver een *spoorhond* van het gouvernement is (regel 22 en volgende) hetgeen zoo veel zal moeten betekenen, als *verklikker*; nu, dat zij zoo, en wij betwisten hem zijne talenten in dat vak niet; maar dan moest hij niet in zijne voorrede schrijven, dat hij zich uitsluitend met zijne beroepsbetrekkingen (*id est*, als onderwijzer aan de militaire school) bezig houdt, of de man moet meenen, dat het schrijven van schotschriften, gelijk de *Argus*, tot het beroep van een *leermeester* in de Nederlandsche letterkunde behoort. — Wat zullen er uit zulk eene leerschool heerlijke discipelen voorkomen! Gelukkig vaderland! nog weinige jaren, en uwe heileeuw is daar, dan toch zullen alle uwe militairen niet slechts *mathematici*, maar ook *Argussen* zijn; en waar is dan de vijand, die hen zal kunnen verschalken, vooral de zoodanigen *hunner*, die, *à la facotot* onderwezen, *aanspraken* zullen doen gelijk *escher*, al waren zij ook nog dommer dan *Pallas* uil.

Heerlijk is het onderscheid, dat, volgens dien recensent, *WAP* maakt tusschen het allerheiligst verbond der vorsten, en dat door het Ultramontaansch-Jezuïtisch met de *Ultraliberalen* aangeaan. Wij spreken den recensent geheel niet tegen, dat het vreemd is, dat *WAP* zich daarover *schijnt te verwonderen*; maar het was daarom niet onstaatkundig; want om den schijn van zich te werpen, dat hij er toe behoorde, was het immers juist zaak zich te houden als of hij er niets van wist. Bij het lezen van deze en dergelijke trekken, riep gewis menig kind van *LOYOLA*: « *A ce noble coup je reconnais mon sang*.

« Voortreffelijk, » zegt de man al verder, « is hetgeen *WAP*, ten aanzien

« van de werkdadige zorg van het bestuur des gouvernements, (er sprake « brengt. » Wel zeker is het dat, maar dat behoefde hij immers niet te « doen, hij had eenvoudig zich daarbij moeten bepalen, om *zijne bevoeming tot onderwijzer der militaire jongelingschap*, als een alles afdoend voorbeeld van die werkdadige zorg, aan te halen.

De recensent feliciteert *WAP* ten slotte: « dat hij *MOED* en *GEDULD* « had heeft om zich tegen het gekef van een klein getal mopjes te *verzet-* « ten, die, hoe onbeduidend zij ook zijn, toch steeds geraas en de men- « schen wakker maken. » Wij voor ons, die er eene eere in stellen om de menschen wakker te maken, als roovers of dieven van eer en *gelden* naam rondsluipen; — wij feliciteeren ons zelve, dat wij *geduld* genoeg gehad hebben, zoo de *reponse* als deze *recensie*, kennelijk uit *dezel-* « *mbddersloot* ontsproten, na te gaan, en nu wij er duchtig in *omgeroed* hebben, merkt wij al meer en meer de gegrondheid van het *opreke-* « *woord, eigen lof stinkt*.

— *Arnhemse krant*. De *Argus* verzekert (zie No. 18) « dat de « *zelve* na nieuwjaar in belangrijkheid zal verminderen, maar toch in *zijn* « *betrekkenden*, aangezien de *Herwaarde Redactie* het voor *zich* « *« prijste* niet langer meer kan uithouden. » Dit heeft magtig veel van *een* « *almarfs-prophetie*; *Argus* ziet dus nog meer dan zijn peet, waarvan wij in de *mythologie* lezen; die zag maar het tegenwoordige, hij ziet ook in de toekomst. Er zijn echter alle redenen te denken dat hij ook in *deze* « *leugenaar* zijn zal; nu, hij moet zijn oorspronkelijk karakter niet verlaten, daar zou de geest des kwaads te veel bij verliezen. — Eene uitdrukking echter in deze profetie is, zonder dat hij het zelf weet, en tegen *zijn* « *eigenlijke* meening aan, gegrond; namelijk deze, dat de *Redactie* der *Ar-* « *nhemse Courant* *eerwaardig* is. *U* kent *dezelve* niet, maar *beoordeelt* « *den boom* naar zijne vruchten; en bij hem, gelijk bij alle weldenkenden, is hij *eer waard*, die in den Nederlandschen tuin het schadelijk onkruid « *tracht* uit te roeijen, en hen met geeselslagen kastijdt, die de eer en den goe- « *den naam* van verdienstelijke mannen aanranden, al wat goed en schoon « *trachten* te bezwalken, en met lust en ijver kuilen graven, waarin zij « *zelve* weldra zullen nederstorten. Dat zij zoo!!

REVISIE DER WETBOEKEN.

In het begin der tegenwoordige Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zijn aan *dezelve* aangeboden *twee en twintig ontwer-* « *pen* van wet, houdende *wijzigingen in de wetboeken*, welke reeds zijn « *aangenomen*. Zoo worden die ontwerpen beschouwd en ook zoo *gehoord* « *in de antwoorden* van de Hooge Regering zelve op de *aanmerkingen* « *van de Tweede Kamer, opzigtelijk die ontwerpen*. Daar is dus hier « *geene* eigenlijke *revisie* of herziening der aangenomen wetboeken te « *denken*. Dat echter zoodanige algemeene *revisie* wenschelijk, ja, nood- « *zakelijk* is, zal wel niemand, der zake kundig, in twijfel trekken; en « *men* mag die dan ook, met grond, verwachten, daar *de regering* *zelve* « *zeer als Hun Edel Mogenden den hoogsten prijs stelt op de volmaakte* « *volmaaktheid van de nieuwe wetgeving*. Met gebogen leest men *deze* « *woorden* in de *antwoorden* van het gouvernement op de *aanmerkingen* « *van de Tweede Kamer*, hierboven vermeld, beiden reeds gedrukt en « *sondagedeeld*. Daaruit blijkt, dat de *revisie* der wetboeken echter « *niet* tot de eenmaal aangenomen *stelsels* zal uitstrekken. *Trouwens* « *dit* « *was* te voorzien; men zoude anders ligt, gelijk zeer wel door den *steller* « *dier antwoorden* wordt aangemerkt, het verband der wetgeving kunnen « *diteen* rukken, wanneer men eenmaal aan eene verandering of wijziging « *van systeemata* toegaf. De *nadere* *revisie* der wetboeken zal zich dan « *voornamelijk* moeten bepalen tot *den vorm*, tot de verbetering, de be- « *schaving* van den *tekst*, vooral van den *Nederduitschen*, die er al *veel* « *stordig* uitziet en der natie oneer zoude aandoen, zoo hij *werd* afgekens- « *digd* in dien staat, waarin hij zich thans bevindt, niet alleen in de uit- « *gave* van het *Journal Officiel*, te *Brussel* gedrukt, maar ook in de uit- « *gave* van het *Staatsblad*, op 's lands drukkerij in 's *Gravenhage* gedrukt. « *Het* zijn geene *drukfeilen* slechts, zoo als men het, in die *antwoorden*, « *wel* zoude willen doen gelooven, welke zouden moeten worden verbeterd; « *maar* het zijn onderscheiden *onnaauwkeurigheden van allerlei aard*, « *grove taalfouten, oneigenaardige uitdrukkingen, bastaardwoorden*, « *waarvoor* zeer goede *echt Nederduitse* woorden in onze taal aanwe- « *zig* zijn, enz. enz., welke allen noodwendig zouden moeten veranderd « *worden*, om het werk der nieuwe wetgeving tot dien trap van volmaakt- « *heid* op te voeren, waarop de gansche natie zoo wel als de Hooge Re- « *gering* en de Staten-Generaal, den hoogsten prijs stelt, en waarop zij « *aanspraak* kan maken. N.

Aan de Redactie.

De gebrekkige samenstelling en afrigting der Nederlandsche ligte kaval- « *lerie* verdient wel aan de behartiging van Z. K. H. prins *FREDERIK* te « *worden* aanbevolen, opdat *deze* hierin voorzie, en zij eenmaal dien trap « *van volmaaktheid* moge bereiken, welke de artillerie aan hem verschul- « *digd* is.

Het is der zake kundigen genoegzaam bekend, dat zij sedert jaren meer

...der, die voortdurend is. De volgende redenen hebben hier zeker veel te bijbrengen.

1°. Men heeft bij het oprigten van het korps lanciers de dépôts-kompagnieën afgeschafte. Deze kompagnieën, zoo zij doelmatig ingerigt zijn, zijn waarlijk nuttig, daar zij eene school zijn, om de aankomenden te oefenen. Men had beter gedaan dezelve te laten bestaan, en geene lanciers op te rigten. Beter vier goede, dan vijf gebrekkige regementen.

2°. Het invoeren der landmilitie bij dezelve, dat, zoo het niet geschied is uit bezuiniging, of om de zware kavalerie te bevoordeelen, niet noodzakelijk was, aangezien de regementen lichte troepen door werving gevoegzaam voltallig hadden kunnen blijven. Het gevolg van dezen, onzes meentens, onstaatkundigen maatregel is geweest, dat nu de oude gedienden, die in den wapenhandel bedreven, en de eenige zijn, die hunne dienst goed verrigten, meer en meer, als hun bepaalde tijd is verstreken, de dienst verlaten, omdat zij, wanneer de landmilitie met verlof naar huis is, deze het werk moeten verrigten, en daardoor dikwijls met besigheid overkropt worden. Voeg hier bij, dat de landmilitie, alle jaar van voren af aan beginnende, nooit tot ware krijgsvaardigheid is vordend wordt.

3°. De maatregel, om de kurassiers, ten koste van de lanciers en verdunde lichte kavalerie voltallig te maken, door den overgang van deze, door 40 en 60 gulden handgeld, aan te moedigen. Wat is hiervan het gevolg geweest? De lichte ruitery heeft een aantal ge oefende ruiters verloren, de zware er weinig bij gewonnen. Want het grootste gedeelte, toen het handgeld vertoerd was, kreeg berouw, deserteerde, en is of naar de Oost gegaan, of, wegens slecht gedrag, naar de strafdivisiën de voor den krijgsvaad gezonden. Desniettegenstaande gaat men nog voort met dezes maatregel, door, alle drie maanden, aan de manschappen te vragen, of zij ook naar de kurassiers verkiezen over te gaan. Gelukkig echter, is dezelve bijna vruchteloos.

4°. Het samenstellen en vooral benoemen der onder-officieren, die de kern van een leger uitmaken, geschiedt bij enkele regementen op eene zeer wonderlijke wijze. Het zijn begunstigden, landslieden van de heeren chefs, die de eer hebben eerst te bedienen, en daarna tot korporaal, traktameester en opperwachtmeester benoemd te worden. De compagnie-commandanten, die verantwoordelijk voor hunne kompagnieën zijn, worden hier over niet geraadpleegd. Hoe zeer zij meer dan enig chef met de menschen omgaan, en hen derhalve vrij wat beter dan deze leeren kennen, krijgen zij, willens of onwillens, die presentjes, waar zij niets anders van hebben. Doch was dit het alles! Maar men gevoelt ligt, welke kunde een corps onder-officieren, atzoo zamengesteld, bezit, en welken eerbied zulke achter tafel gevormde krijgsvaardigen aan den soldaat bezitten.

5°. Het aantal geëmployeerden, dat men bij enkele regementen vindt, is verbaazend: zoo wel oppassers, als schrijvers en werklieden.

Dat ieder officier tot het regiment behoorende een oppasser voor zijne personen en zijn goed heeft, is billijk: want van een luitenant-traktament gaat hoerwaerlijk een burgerknecht en de daarbij komende belasting af. Maar dat de hoofd-officieren er twee, drie of meer houden, is nadeelig voor de dienst. Eens hoofd-officier zijnde, kan men wel een burgerknecht tot zijnen militair oppasser houden. Ligt men ongelukkig in eene hoofdplaats der provincie, dan moet ieder er een hebben, luitenant-generaal, generaal-majoor, plaats-commandant, tot zelfs de pastoor inclusief. Maar komt nog, dat men bij enkele hoofd-officieren de verdedigers van het vaderland gemetamorphoseerd vindt in koetsiers, jockia en tafelspelers. Dit nu is aan den eenen kant voorwaar eene zuinige manier van knichte te houden: het loon is niet zoo hoog, en men wint er's lands belasting ook mede uit; maar is het aan den anderen kant niet verdedigend, om de beschermers des lands in eene livree te zien steken? Is dit eene wijze, om hun aching voor hunnen stand, en een mannelijk gevoel van hunne waarde in te boezemen? Het getal der schrijvers is ook legio, niet alleen bij het regiment zelf, maar ook bij de verdedigers hiervan, die maar eenig bureau houden. Wederom eene zeer zuinige manier, van zich klerken te verschaffen! Zoude het land echter, zoo doende, de bureau-kosten niet kunnen verminderen. De werklieden zijn menigvuldig, en niettegenstaande de montering-stukken in de huizen van defensie gemaakt worden, is hun getal niet verminderd. Ware het dus niet beter, dat de werkbazen bij de regementen, en vooral de kleermakers, geen equipage hielden, maar als ieder ander ambachtsman te voet gingen, en men burger-werklieden gebruikte, opdat het land zop vele manschappen meer moge bekomen, die niet bij de naald, maar te paard worden gevormd?

Dat de misbruiken hier aangehaald bij alle regementen bestaan, geloof ik niet; maar dat zij bestaan, is zeker.

Men zal ligtelijk gevoelen hoe weinige manschappen men voor de werkelijke dienst overhoudt, en hoe gering het getal der goed ge oefenden is; te meer nog, daar geen oppasser (die van onder-officieren alleen uitge-

zonderd) bij de exercitien verschoont. Alleen ziet men hen met moeite op eene inspectie van den generaal zich vertoonen. Een compagnie-commandant, die het waagde, om hen op zijne inspectie te doen komen, zoude voorzeker in ongenade bij alle deze lieren vallen. Men zoude dus zeer verwonderd wezen, zoo eens de nood aan den man kwam, van zoo weinige goed ge oefende ruiters te vinden: en het zijn toch zeer dikwijls deze menschen, die tot onder-officieren bevorderd worden. Welken eerbied de soldaat voor die soort van wezens heeft, behoeft geen betoogt en echter verlieze men de zedelijke kracht niet uit het oog, bij het vormen van legers, vooral daar de aard der zake reeds van zelve tot geloof aan de almacht van stoffelijke krachten verleidt. De uitwendige houding der soldaten laat zich afrigten, gehoorzaamheid afdwingen, moed, trouw en eerbied niet.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 21sten Januarij 1626 had er te *Weenen* eene aardbeving plaats.
Den 21sten dito 1726 ontstonden er in den dijk bij *Schoonhove* twee groote doorbraken, waardoor de *Krimpener-* en *Lopikerwaard* verstond onderliepen. Ook bezweek omtrent denzelfden tijd de dijk bij *Tiel*, welke overstromingen, natuurlijkerwijze, groote verwoestingen en schaden ten gevolge hadden, en eerst in de Lente van dat jaar een einde namen.
Den 21sten dito 1788 overleed *maarskalk* *Frederik van Saxon H.*, te *Rome*.
Den 22sten dito 1814 trokken de geallieerden binnen *Aken*.
Den 22sten dito 1819 werden de beide *Floridas* door *Spanje* aan de Vereenigde Staten van *Amerika* afgestaan.

ARNHEM, den 22^{den} Januarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de *Paal*:

Den 21 Jan. 1 El 4 Palm o Duim; gewassen o D., gevallen o D.
Den 22 dito 1 El 3 Palm o Duim; gewassen o D., gevallen 10 D

Heden morgen ten drie ure, beviel allervoorspoedigst van eene welgeschapene DOCHTER *Vrouwe J. E. W. P. H. A. F. F.*, hartelijk geliefde Echtgenootes van

WAGNINGEN,
den 19^{den} Januarij
1829.

Mr. H. B. VAN DAALEN.

VRYWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *Mr. VAN HUGENPOTH*, residerende te *Arnhem*, zal op *Maandag* den 26sten Januarij 1829, des voordemiddags om 10 uren, ten huize van den Kastelein *VERMEER*, in het *Hof van Berlijn* te *Zevenaar*, bij toeslag verkoopen: de voordeden inzet geannonceerde *VASTE GOEDEREN*, gelegen onder *Zevenaar* en *Duiven*, welke bij provisionele adjudicatie van den 12^{den} dezer met de hoogen gebragt zijn op, te weten:

No. 1 f 1105 — No. 2 f 600 — No. 3 f 650 — No. 4 f 1000 —
No. 5 f 210 — No. 6 f 895 — No. 7 f 500 — No. 8 f 300 — No. 9 f 245 —
No. 10 f 265 — No. 11 f 795 — No. 12 f vervallen —
No. 13 f 1650 — No. 14 f 4700 — No. 15 f 450 — No. 16 f 550 —
No. 17 f 290 — No. 18 f 1900 — en No. 19 f 1200 —

Nadere informatie zijn te bekomen ten Kantore van gezegden Notaris.

+ + + Op *Maandag* den 2^{den} *Maart* 1829, des namiddags om vijf uren, zal men, ten Kantore van de *YZER-GIETERY*, *Vulkaansoord*, te *Terborg*, Provincie *Gelderland*, bij inzet, en op *Maandag* den 3^{den} *Maart* daaropvolgende, op gelijke ure en plaatse, bij toeslag, ten overstaan van den Notaris *G. A. S. DERICKS*, te *Terborg* residerende; publiek van den meestbiedenden verkoopen:

De aanzienlijke *YZER-GIETERY*, *Vulkaansoord*, aan den *Ouden Yssel*, bij *Terborg*, in de Provincie *Gelderland* gelegen, met alle de daartoe behoorende *GEBOUWEN*, *GEREEDSCHAPPEN* en *LANDERYEN*, almede een ruim, wel ingerigt en bij de *GIETERY* gelegen *WOONHUIS*, met *TUIN* en *BOOMGAARD*; zijnde deze *Yzer-Gieterij* buitengewoon voordeelig gesitueerd, zoo wel uit hoofde van het overvloedige water, waarmede dezelve wordt gedreven, almede uit hoofde der nabijheid van voortreffelijke *Grondstoffen* en benoodigde *Brandmaterialen*.

De gemelde *Yzer-Gieterij* is vooreerst nog in 'volle werkzaamheid', en de kooplustigen kunnen dezelve voor den inabt dagelijks bezichtigen.

Nadere informatie kan men bij den Boekdrukker *THEODORUS BRAAM*, op gemelde *GIETERY* bekomen; terwijl de *Conditio* der Verkoopng 14 dagen voor den inzet, ten Kantore van den Notaris *G. A. S. DERICKS* voormeld, ter lezing zullen liggen.

+ + + *ZUTPHEN*. De Gezigkundige *Glazen- en Brillen-Slijper* *MAGNUS MORIS*, berigt het ge-eerde Publiek, dat hij alhier te spreken of te onthieden is bij den Postmeester *WEENINK*, van *Maandag* den 26sten tot en met *Donderdag* den 29sten dezer. Zijn uitnuntend assortiment van *GLAZEN*, zoo wel tot *BRILLEN* voor alle Gezigten; als voor alle Gezigkundige Instrumenten, laat niet twihselen, of, des benoodigd zijnde, hem met hunne gunst vereeren zullen.

BERIGT VAN INTEEKENING.

Gebroeders *THOMPSON*, Boekdruckers en Verkoopers te *Rotterdam*, zullen bij Inteekening uitgeven: Eene *Nederduitsche Vertaling* van het *LESE- UND GEBETHBUCH* von *J. M. SAUER*, naar de 6de vermeerderde uitgave door *M. A. VAN STEENWYK*, *H. K. Fr. en Pr.* te *Zoetermeer*.

De Inteekening blijft geopend tot den 31sten Januarij, zullende na dien tijd geene Inteekenaren meer worden aangenomen.